

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hozva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 16 frt
Fél évre 6 "	Fél évre 7 "	Fél évre 7 "	Fél évre 8 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 4 "
Egy óra 1 "	Egy óra 1.20	Egy óra 1.20	Egy óra 1.50

Kiadóhivatal:

As „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 8 kr. Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőn . . . 4 . . . Nyilvánt. sora 15 .

Szerkesztőség:

As arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Meghívás.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége az alább jegyzett napirend tárgyainak fontosságára való tekintettel a párt közgyűlésének összehívását szükségesnek tartván, felkéretnek a szabadelvű párthoz tartozó polgártársaink hogy folyó **október hó 23-án** délelőtti 10 és fél órakor a Krispin-féle teremben tartandó közgyűlésen megjelenni és pártunk érdekeit közreműködésükkel támogatni sziveskedjenek.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége.

N a p i r e n d:

1. B o n t s Döme pártunk vezérlő elnökének ez állásról való lemondása és más elnök választása.

2. A városi törvényhatósági bizottságba választás alá eső tagoknak közelebb megejtendő választása alkalmából szükségesnek mutató intézkedések megtételére egy végrehajtó bizottságnak megválasztása.

A budavári honvédszobor.

Budapest, október 21.

(—á—) A Budavár 1849-ik dicső bevételénél elesett honvédek emlékszobra elkészült; most állítják fel Budavár legszebb terén, a disztéren, s november 2-án leplezik le. A szobrot a régi honvédség előkelő veteránjai állították a nemzet adakozásából, s ők intézik az egész ügyet a honvédegyesület országos gyűlésének megbízásából.

Hosszu és nagy idő folyt le 1849 óta. A Kossuth által az ápril 14-iki detronizálással sujtott király s az ennek nevében működő s fiatalságával visszaélő ta-

nácsosok által véres retorsiókkal sujtott nemzet kibékült egymással azóta s 1867. óta a visszanyert önállóság s alkotmány oltalmában, a megkoronázott király bölcs uralkodása alatt szorgalmasan s nyomról-nyomra szilárdabban épülnek a magyar nemzet s magyar állam jövőjének és a dynastia hatalmának biztosító erősségei. A magyar nemzet domináló és irányadó állást foglal el az Ausztria-Magyarországnak nevezett monarchiában s ellenségei fogvicsorgatva s tehetetlenül dühöngenek, míg Európa hatalmai keresik vagy félik hatalmát e monarchiának, melyet a kibékült magyar nemzet tett erőssé és hatalmassá.

Kik azok, akik az ily áldásos eredményeket előidézték kiegyezést, az Ausztriával való szövetséget s a dinastiával való benső viszonyt megdönteni kívánhatják. Bizonyosan csak a magyar nemzet ellenségei lehetnek azok, s ezek táborában vannak a nemzetiségi izgatás, az Oroszország hatalmi érdekében dolgozó panszlavizmus.

S kik azok, akik az 1867-iki kiegyezést fenntartani, a dinastiával a viszony bensőségét megóvni, a nemzet s az Ausztriával való közösség valamennyi tényezője kit az egyetértést összetartozás érzetét szilárdítani, ezek közt a bizalmatlanság elemeit kiküszöbölni akarják? Éppen azért bizony a nemzet érdekeinek s jövője biztosításának becsületes és cél tudatos munkásai azok.

Egy magyar párt csak, mely a nemzet üdvének szent ígét hordja ajakán, de tényeivel azt allásni igyekszik.

A szélső-bal az, mely a turini önkéntes száműzött nevének varázsával tartja fenn magát, s ennek forradalmi, elszaka-

dási politikáját szolgálva, magának foglalja le az 1848-ki dicsőség összes emlékeit, áskálódik az 1867-ki államforma ellen, s a nemzetet állandó gyűlölködő hangulatban iparkodik tartani a közös hadsereggel, mely vérünkön való vér, s mely állami erősségünk s nemzeti jövőnknek hivatott védelmezője.

A honvéd-szobor ügyét intéző vén honvédek a nov. 2-ki leleplezést oly ünnepekké kívánják tenni, melyen az egész nemzet s az állam valamennyi tényezője jelen lehessen, s a régi honvédek katonai dicsősége s a mostani közös hadsereg önérzete közt mesterségesen megteremtett hideg közöny megtöressék: hadd üdvözölje a honvéd dicsőséget az egész nemzet, s a szobor alatt régi ellentéteket feledve a jövő dicsőség reményében kézkezet fogva egy véges érzelemben hajtson fejet polgár és katona.

Igy jött létre a leleplezési program: a közös hadsereg nevében koszorút helyez le a magyarországi főhadparancsnok a Budavára dicső bevétele alkalmával elesett honvédek emlékszobrára s ennek viszonzásául a régi honvédek szintén koszorút tesznek le a vár védelmében elesett osztrák katonák budavári emlékére, mely közönségesen Hentzi-szobornak neveztetik, amely katonák ellenünk harcoltak ugyan de haláluk expiálta őket, s akik mint vitéz katonák hű kötelességteljesítésük miatt a hadsereg kegyeletes emlékében vannak.

A gondolat igazán poétikus s minden szívet megragadó, Régi ellentétek megnyihülése, kibékülése, a nemzeti hadsereg közt időközönként felidézett árnyak új fondorlatos felidezésének lehetlenné tétele! A gondolatok szép, hogy azt a Sz a p á r y

T A R C Z A.

— Október 22. —

Egy elmaradt óra.

A lámpa sercege pislogott s erős petroleum szaggal árasztotta el a szobát.

Eloltotta, aztán kitárta az ablakokat; a téli hajnal szegényes fénye szűrődött be rajtuk. Az első kocsi dőcögését tompán visszhangozták az alvó házak, a járdán végig koczogott valaki nagy sietve.

A szomszédos toronyban harangozni kezdtek a hetet; télen mindonnap ez a harangszó keltette fel, hát ismerősen hangzott. Az is megtörtént, mint most, hogy utána összekonditották mind a három harangot egyszerre.

— Meghalt valaki . . . gondolta olyankor s hallgatja most, hogy bugnak, sirnak . . .

— Valaki meghalt . . .

Csak azon vette magát észre, hogy kint botorkál a fagyos aszfalton. Boltajtók csattogása, fecsegő kofák, cselédek körülötte. Nagy elvívva suhan egy-egy intelligens alak, hivatalos, vagy üzletbe siető kereskedő, gépiesen viszonzza köszönésüket.

Egy volt iskolatársa, valami kishivatalnok, irnok, kivel minden félévben találkozik az utcán, belé botlott.

— Jó reggelt! Ilyen korán?

— Jó reggelt.

— Szerencsés ember vagy pajtás! Nemrég olvastam eljegyzésedet, hadd gratuláljak Félev előtt szép állás, most feleség . . . persze unser einer . . . nyomorult fizetés . . . barom munka . . . Szerencsés ember vagy pajtás!

— Nagyon szerencsés . . .

Hogyne? Puha, selymes kis fészek. Ide látzik már a ház, az az öt ablak az utcára. — Két hét előtt voltak ott megnézni, felbérelni . . . Volt öröm!

— Ez az egy ablakos lesz a maga dolgozó szobája, ott lesz a könyvtára, íróasztala, szépet rendeljen ám! Mellette a szalon, a háló, az udvarra meg az ebédlő-szoba, germán stýlben, faragott, matt berendezés, galeriás díván; a kis tornácot befuttatjuk vad szőlővel, a kertbe a diófa alá padot, asztalt veszünk, egy kis lugost is lehet valahová . . .

Hogy szaladt föl a lépcsőn, le a lépcsőn csacsogásával fölverte az üres szobák csendjét, alakja bearanyozta minden zigzugját a háznak. Istenem, milyen szép lett volna az élet . . .

Befordult a kertészhez. Az üvegszekrényekből aranyozott virágtartók, halavány kék, rózsaszín manhatták intenek felé. A kertészelvények rózsákat, kaméliákat gyöngyölgöttek vattába. Néhány okklamen bódító illatot lehel.

— Egy koszorút fehér kaméliákból, fehér szalaggal.

— Jó valami a szalagra?

Névjegyet vesz elő és ír rá egy pár szót.

— Ez. A házat tudják siessenek.

A Wagner-testvérek kirakatainak vasrolet-táit zajjal húzgálják fel. Ez is nevezetes hely. Sokszor emlegették egymás közt tréfásan az utóbbi időkben.

— Rosz ómen! Divatkereskedés előtt láttam először.

— Fél, hogy nem győz a toilettekkel?

Itt állt, éppen ezen a helyen. Világos felöltő volt rajta, vékonyra sodort esernyő a kezében. Mikor elhaladt a károsu, egyenes tartásu, szőke gyermek mellett — mert még az volt s tekintetük találkozott. érezte, hogy arozába szökik a vér. Egy pár lépésről visszapillantott. A lány akkor kapta el a fejét hirtelen, addig utána nézett.

Megéreztek volna már akkor, hogy belejátszanak majd egymás életébe? Alig emlékszik, hogy mérgelődött, amiért nem bírja pirulás nélkül kiállni a lányok tekintetét; olyankor mintha szelet érzett volna, mely port csap a szemébe, könnyezett. Egy tollas, diszitett kalap láttára már elvörösödött, rossznak találta a kövezetet és csetlett-botlott.

kormány s a szabadelvű párt egyértelmű helyesléssel elfogadta s még a nemzeti nagyzásban dolgozó ellenzéki „Budapesti Hirlap” is rajongó lelkesedéssel üdvözölte azt, minden ellenzékieskedést s Apponyi-portálást feledve s Szapáry gróf miniszterelnököt, kinek az eszmét tulajdonítá, az érdemeiért felmagasztalva.

A szélsőbal érzi, hogy a jelenet ha létre jön, örökre vége van a Kossuth-politika összes reményeinek, pedig mostani tagjai csak a Kossuth név ügyes gyümölcsötvetésének köszönhetik mandátumaikat s így dühös izgatást kezdtek az eszme ellen ujságaikban, s a leleplezési meghívó beérkezte alkalmából a képviselőházban, ezer hangon kiáltva, hogy a régi honvédeknek koszorút tenni a várt védett osztrákoknak, s egyúttal vezérüknek Henczinek is szobrára, gyáva-ság s nemzeti gyalázat! S ezer másban gunyolják — elriasztani akarván — a közös hadsereget, hogy ily módon akar közelebb férközni a nemzet szívéhez! A régi honvédek emlékeit akariák fellázítani országszerte az eszme megvalósítása ellen, Ha már nem dönthetik meg a kiegyezést, legalább a hadsereg magukhoz vonásával erősebbé se válják az, mert különben kifut a lábuk alól a talaj!

... Mily figyelemmel hallgatják ez áldatlan zajt a nemzet ellenségei!...

— Hát Apponyi gróf, a kiegyezés alapján álló mérsékelt vezér? Hja, neki mindennél előbb való gondolat, megbuktatni Szapáry grófot, s elfoglalni helyét. Azért ragaszkodik, a dolog halasztását sürgeti, állítólag a kitűzött cél elérése végett jobb forma keresése miatt, de tényleg a szélsőbal kedvének kereséséért, hogy a szélsők fegyverbarátságát megtartsa, s e halasztás az eszme dugába döntet is jelentvén, Szapáryra új csapást mérjen.

Reméljük, hogy a régi honvédek jobban szeretik a hazát s ennek jövője biztosítását, mint tárgya-vesztett régi haragjukat, s a Kossuth nevének élő szélőbal felsül, valamint felsül Adponyi is az örökös trónkereső.

Belföld.

A király előtt.

Szapáry Gyula gr. miniszterelnököt a király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta.

A leány is bevallotta később, a maga aranyos csintalanságában, hogy mit gondolt akkor.

— Tudja miért néztem úgy maga után? De megígéri ugy-e, hogy nem haragszik? No, hát, az gondoltam, hogy világért se tudnék magába szerelmes lenni.

Könnyen lehet, konviktus koszon élő, vézna, kopott diák volt, egy csöppet se ideálnak való.

Később, hogy dolgozatait előkelő lapok hozták és felléptették hangversenyeken, irodalmi estéken, gyakran látta meg azt a széke gyermekfejet a publikum között. Néha összeért tekintetük, a szeme könybelábadt és elpirult.

Egyszer aztán valahol félfüllel hallotta, illetékes szájból: „bolondulnak utána a lányok, a Meszlényi Teruska is odáig van.” A Meszlényi Teruska pedig a széke No, csak ez kellett. Hát szereti őt az a leány. És szinte felordított örömeiben. Mit neki hát a többi...

Valami volt a levegőben. Szokása ellenére fecsegett, kaczagott, sőt kaczerkodott is.

— Mi lelte, Terus?

— A vesztemet érzem — és nevetett.

— Nem voltunk még soha így bába — folytatta — a legutolsón még nem tudtam, hogy szeret, most tudom, hogy az enyém. És

Kacsák. a kormányválságról.

Magyar kormányválságról tudnak sok mindenfélét a bécsi lapok. A N. W. T. szerint sehol sem tagadják már a krízis létezését; a miniszteri tanácsok, melyeken a király elnököl, nem vezettek redményre. Wekerle, Csáky gróf és Szilágyi liberális pártot képeznek, melyhez Bethlen gróf is szit, míg a politikailag kiváló része a parlamentnek Szapáry gróf álláspontja mellett van. Minden egyezkedés hasztalan, mert Csáky gróf perhorreskálja a félrendszabályokat és maradását attól függővé, hogy a klerikális kihívásokra félreérthetetlen válasz adassék, a milyen a kötelező polgári házasság behozatala volna. A régi Pressé szerint Szilágyi az egyházpolitikai kérdésekben a protestáns követeléseket pártolja; Csáky lemondása kevésbé valószínű, bár állítják, hogy inkább visszalép, semhogy az ismeretes februári rendeletet közvetve, vagy közvetlenül visszavonná. A W. A. valótlannak mondja a magyar kabinet kríziséről való híreket; még legrosszabb esetben is csupán Csáky válnék ki a kabinetből.

Obstrukció.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 21.

A függetlenségi és a nemzeti párt a honvédszobor ügyében megállapodtak az obstrukcióban, melyet hajtani fognak elanynyira, hogy ha kell, elartson a képviselőházi vita akár november 2-ig is.

A szónokok vitája készen van Károlyi Gábor grófnál, aki sánta állapotának daczára, Ötvös és Apponyi kegyelméből rendezti a képviselőházi okstrukciót, melyel derék ellenzükünk legfőlebb azon feltétel alatt hajlandó lemondani, ha a kormány eláll a Hentiszobor megkoszoruzásától. Ami alig ha fog beállani és így az obstrukció e szerint tartani fog.

A Batthyányi-mauzoleumnál rendezendő ellentüntetést szintén Károlyi Gábor gróf rendezi. Szegény Magyarország!

Szerkeszfők afférje.

— A Rákosi-Csávolszky ügy. —

A Rákosi Jenő és Csávolszky Lajos közt felmerült ügyben, mely a „Budapesti Hirlap” és az „Egyetértés” közt folyt rendkívül heves polemikából keletkezett, az a fordulat állott be, hogy Rákosi Jenő megbízottjai, Kaas Ivor b. és Herczeg Ferencz megjelentek Csávolszky Lajos megbízottjai Kisbaári Kiss Ferencz és Komjáthy

még csak a rossz nyelvek sem fecseghetnek, tánczolhatok magával, ahogy akarok, mosolyoghatok magára, ahogy akarok — hisz a völegényem. Ha úgy elgondolom, szinte szeretnék meghalni, holnap, vagy még ma, vagy akár mindjárt most, boldogabb már alig lehetek...

— Kis bolondom...

Az utolsó csárdás amugy is szokatlan hosszú volt. Az anya háromszor odajött, hogy elég lesz. Nem akart menni, pedig nem igen szokott a szüleivel ellenkezni: Az apja is hívta, először szép szóval, később haragudott az öreg, nem tűri, hogy az ő lánya sörörje ki a báltermet, már senki se tánczol. Nem hallott semmit, odasimult a kebléhez, majdnem átölelve tartotta, hogy nem adja, nem engedi tánczosát; még zsebkendőjét is meglobogtatta. A cigánynak se kellett több, mintha megveszett volna, megbüvölhette ez a dévajságában is gyönyörű teremtés.

Neki, neki, a férfinak kellett volna eszén lenni... Ész? Ilyenkor? ... Talán ha hatvan éves lett volna.

A redout lépcső-házában, folyosóin spirádék öntötték a meleget — nem kellett félni. Lementek a földszinti kávéháza, ahol nagy társaság várt már rájuk. Megindult a teázás. Terus odabujt az apjához, engesztelte hogy bocsássa meg neki ezt az egyet, ki tudja, mikor tánczolhat megint.

— Eredj, te bohó.

Béla előtt, fegyveres elégtételt kérvén megbízójuk nevében. Az utóbbiak azonban, tekintettel arra, hogy Rákosi Jenő a „B. H.” f. hó 19-iki számában maga jelentette ki többszöriösen, hogy nem hajlandó az ügyet a lovagias elégtétel útjára terelni, ki nyilatkoztatták, hogy nem ismerhetik el Rákosi Jenő jogát a lovagias elégtétel kérésére, tehát a kihívás elfogadását megbízójuk nevében megtagadják. E kijelentést Rákosi Jenő megbízottjai tudomásul vették, s felüket levélben értesítvén a történetekről, rá nézve az ügyet befejezettnek nyilvánítják.

A jegyzőkönyv második része mit ez esetről felvettek, így hangzik:

Nagyságos Rákosi Jenő urnak.

Budapest.

Folyó hó 20-án megjelentünk Csávolszky Lajos urnak, az Egyetértés szerkesztőjének lakásán, hogy az ön megbízásából és az ön nevében elégtételt kérjünk az egyetértés október 10-iki számában foglalt sértésekért.

Csávolszky Lajos ur Kisbaári Kiss Ferencz és Komjáthy Béla urakat nevezte meg megbízottjai gyanánt, kikkel is ugyanaz nap estéjén értekezvén, kifejeztük a fegyveres elégtételre vonatkozó kívánságainkat.

Csávolszky Lajos ur megbízottjai, a mellékelt jegyzőkönyvben foglalt érvelések kíséretében, felük nevében megtagadták a fegyveres elégtételt.

Nem tartottuk feladatunknak, hogy Csávolszky Lajos urral azon indokok fölött vitalkozzunk, melyek őt arra birták, hogy a fegyveres elégtételadást megtagadja s ennelfogva ezen elégtétel megtagadását egyszerűen tudomásul vettük.

Midőn ön általunk, teljhatalmu megbízottjai által Csávolszky Lajos urtól fegyveres elégtételt kért saját megsértett becsülete védelmére, megtette mindazt, — mit társadalmi szabályaink szerint tisztességes ember tenni köteles.

A lehetetlenséggel szemben, hogy ezen elégtételt önnek megszerezzük, nem tehetünk egyebet, minthogy az ügyet önre nézve befejezettek nyilvánítjuk.

Budapest, 1892. évi október 20-án, este 9 órakor.

Kaas Ivor.

Herczeg Ferencz.

Ivánka nyilatkozata.

— Október 21. —

Az „Aradi Közlöny” megírta, hogy a honvédszobor ügyében Ivánka Imre a fővárosi lapokban nyilatkozatot tett közzé, melyet érdességénél fogva a következőkben reprodukálunk:

Hogy a Szt-György szobrot nem kell leróntani, hanem budán a várban, kiváló helyen az ostromnál elesett honvédek tiszteletére kü-

Aztán bepakkolták belépőbe, bundába, nagykendőbe, lábpárnákba, alig fért be a kocsi ajtaján. Az uton bolondságból-e, vagy komolyan, csak összerázkódott... brr, de fázom... Hát összebb azt a kendőt és megegyeszer körülcsavarták rajta.

A kapuból visszakiáltott:

— Szép, hát ma nem is kell kaméla?

— Igaz? ... de mégse most, majd holnap meghülhet.

— De én most akarom odaadni. S kibontotta hirtelen a felsőket s a mellcsokrából letépett egy szalát, egy fehér kaméliát.

Érezte, amint a meleg test kiszabadult göze arcába csap.

— Az égre kérem, fogja össze azt a köpenyt.

— Ha az isten akarja, így is, úgy is meghalok.

— Menjen, ugy látszik, ma szerelmes a halálba.

— Féltekény? korán kezdi.

A tanári szoba ajtaja előtt motoszkált. Sorra próbálta a kulcsait, egy se illett a zárba. Csak aztán vette észre, hogy nincs bezárva az ajtó.

A nagy faliorán kilenczre járt az idő. A többiek már az osztályokban voltak. Valahol neki is volna az órája, hadd szedje össze a

lön szobrot állítani, ezt, ha szóba hozott, husz év óta, mindenkor mondtam.

Hogy a szobor leleplezésének ünnepe nem mellékesen kell megejteni, hanem ebből nemzeti ünnepet kell alkotni és ez alkalommal a viszályt megszüntetni, ezt azóta, hogy a szobor elkészüléséhez közelebb jutott, ismételve megbeszéltem néhány bizalmas emberemmel.

Mikor már kétségtelemné vált, hogy a szobor e nyáron elkészül, a miniszterelnöknek úgy is mint belügyminiszternek bejelentettem, miként szándékom a fentebbieket indítványozni a szoborbizottságban, a mit csak akkor tehetek, ha a döntő tényezők hozzájárulásához kilátás nyílik; a miniszterelnök hazafias készséggel fogadott és közbenjárását megígérte. Ez május vagy júniusban volt.

E nyáron a szoborbizottság ülésében elmondtam, hogy szándékom, oda hatni, miként a szobor leleplezése nemzeti ünnepé alakuljon, katonás alakban és a katonai szokásoknak megfelelő tisztelettel hajtsák végre, egyszersmind engesztelő jelleggel bírjon. A bizottság jelenlévő tagjai egyhanguan magukávé tették ez indítványt.

Kijelentettem, hogy meg kell hívni a kormányt, a törvényhozás két házát, a dignitáriusokat, hadifő-hadparancsnokságot, honvédfőparancsnokságot, a várost stb. stb.

Mikor mind ez tömörült, meghívtam a szobor-bizottságot, annak jelentést teendő és azon tényezőket is, a melyek közreműködése szükséges, elmondtam általános nézeteimet és a részleteket, a mennyiben véglegesen megállapítva voltak és a többire nézve azon elvet állítottam fel: hogy mindazon megtiszteltetést, a melyben 1848—49-iki honvédek a hadsereg részesíteni fogja, ugyanazon mértékben viszonzni fogjuk.

Folyó hó 14-én újabb ülésben előadtam a részletes programot úgy, a mint van; felolvastattam a szerkesztőségekhez intézendő levelemet és kijelenttem: ezt el kell fogadni úgy, a mint van, — avagy lemondani az egészeiről.

Elmondtam, hogy a főhadparancsnok zöld koszorút fog letenni. fehér szalaggal a felirattal: „Az elesett vitézek tiszteletére,“ én pedig szintén zöld koszorút fehér szalaggal a felirattal: „Nyugodjatok békében.“

Minden politikát, minden megelőzést kizárandó, az előkészített jelentésemet és a programot egyidejűleg, minden Budapesten megjelenő hírlapszerkesztőséghez egyszerre elküldöttem.

Megjegyzendő, hogy a honvédszobor-bizottságban soha sem politizáltunk, s abban minden pártnak van embere, és az egész ünnepélyt az 1848—49-iki honvédség tetteinek dicsőítésére és a viszályok megszüntetésére rendeztük.

Ha ebben valaki „haza elleni bünt,“ „nemzeti meggyalázást,“ „hazaárulást“ lát, arról mit sem tehetek, én az ellenkező nézetem voltam és vagyok.

Mária-Besnyő, 1892. okt. 18.

Ivánka Imre.

gondolatait: negyedik osztály... latin... Casar de bello gallico... a könyvet se hozta el...

S támolyogva vánszorog körül a szobában. A falakról vén iskola alapítók, kiszolgált igazgatók meredtek rá szigorú, mozdulatlan arczzal. Valami zsidbadást érzett tagjaiban, egész éjjel virrasztott.

— Eh... a pogány sem kívánhatja tőle hogy most órát adjon s megnyomta a csengettyű gombját.

Kis vártatva benyitott a pedellus.

— Eressze haza a negyedik osztályt.

— Igenis.

Ne vegye az Isten rossz néven. Meghalt az apja, meghalt az anyja. Nagyon szerette őket, elsíratta, elgyászolta — de meg tudott vigasztalódni. Hanem most... most úgy hiszi, hogy nincs mit keresni többé a földön, semmije, senkije...

S égő fejét kezei közé szorítva, leborult az asztalra.

Odakinn az udvaron pedig felhangzott a kiszabadult osztály örömteli zivaja. Egy-egy vidám hang becsapott az ablakon is... A latin elmaradt... Eljen!... Fiúk a jégre!

Vojtkó Pál.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 764.1 mm., délután 9 órakor 760.8 m. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 4.3, délután 2 órakor C° + 7.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 8 milliméter.

A házaspár és a kis egér.

— Igaz történet. —

Szörnyen dicsekedett Károly barátunk a minap az ő házi nagyhatalmával; hogy ő milyen podesta, milyen zsarnoka az egész háznak, s hogy reszket előtte mindenki — még a felesége is.

Ennél a szónál megrántottam a frakkját:

— Károly! Kár oly nagyokat anzagolni.

Károly úgy tett, mintha nem érteni a tovább anzagolt:

— Mit! jertek én hezzám tanulni erélyt én megmutatom meg, hogyan kell a tekintélyt különösen az a s r z o n y előtt fentartani!!

Sokan azonban kételkedtek barátunk e nagy erélyében, mert más oldalról a leggyanusabb papucshős hírében állott, de hogy el ne rontsák a kedvét, hát inkább úgy tettek, mintha elhittek volna neki mindent, a mi végtelen boldoggá tette barátunkat.

Egyszerre az órára tekint s ünnepélyesen rebegi:

— Barátaim! 1 óra van éjjél után, minden tisztességes férj ilyenkor m á r otthon van, ergo oszoljunk szét, miután mindannyian férjek és tisztességesek vagyunk.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Közvetkezett az utczasarkokon a bucsúztatás, besuhanás a szűk sötét utczákba, zugokba, míg végre barátunk egyedül maradván, aggódva gondolt a fekete levesre, melyet okvetlen feltálmának számára nem soká.

Lakása elé érve, lassan, alig hallhatóan csöngetett, s óvatosan ment fel a lépcsőkön... Reszketve nyitotta ki az ajtót... semmi nesz. Gyertyát sem gyújtva, hirtelen levetkezett s bebujt a takaró alá, úgy hogy csak a nagy bajusz-sza, meg az órra hegye látszott ki, azaz hogy az sem látszott, lévén egyiptomi sötétség a szobában.

Épen ki akarta magát csodálkozni a nem remélt, kétségbeejtően csöndes fogadtatáson, midőn egyszerre mint zivatar zudultak a korhelyek megtisztelő czimeit barátunk nyaka közé, ki mukkanni se mert a takaró alatt, s csak várta-várta hogy mikor vonul el a vihar szegény feje fölött.

Elvoulult. De tudta, hogy másnap ismétlődni fog.

Még alig virradt, mikor Károly barátunk felkelt, oly czélből, hogy megszökjék a dorgatórium elől; de felkelt ám az asszonyka is s pergőnyelvecskéjét megeresztve, igyekezett helyre pótolni a tegnapi mulasztást.

Szegény Károly barátunk szeretett volna belebujni a szekrénybe, melyből egy pár ruhadarabot igyekezett kihalászni, midőn egyszerre csak egy kis egér ugrott elő onnan s egyenesen a halálra rémült menyecskének a papucsá mellett rohant el. E nagy ijedelmet Károly barátunk arra használta fel, hogy szintén elrohant, főzvé, forralván agyában bosszút, édes bosszút a zsarnok hitvéstárs ellen.

Csak délbén tért haza. Mord képpel, szótlanulült asztalhoz és nem evett semmit (Mert Nagy Lajosnál jól villásreggelizett.) Az asszonyka dühös volt s durczásan otthagya azt a férjet, a ki az ő főztjéből nem evett.

Károly, a ravasz, éppen csak erre várt.

Odalépett az ágyhoz; felhajtotta a takarót s a szalmazsákban motorászott. Majd elővett zsebéből egy gombolyag spárgát s azal megkötött egy kis csomó szalmát: és műveletét végezve ismét visszahajtotta a takarót s eltávozott.

Az asszonyka dult-fult mérgében, s elhatározta, hogy elválik ettől a csunya, daczos ember-től, meg is esküdött rá, és feltette erősen, hogy addig, míg a válás véget ér, egyetlen egy szócskát sem fog férjéhez szólani. Majd meglátja, hogyan fog ez neki tetszeni.

E közben jó későre haladt az idő, s férjem uram ihol még most sincs honn. Elmúlt tíz óra, tizenegy, tizenkettő — egy, midőn végre, csöngetést hallott. Remegett az örömtől, de el volt határozva, hogy nem fog egy szót se hozzá szólani.

Károly ur nagy dér-dur al jött, s malicziózan füttyörészte, hogy

Hármat rikkantott már a rigó,
Nem parancsol nekem a biró.

s rá sandított a menyecskére, hogy mit szól ehhez. Ez nem szólt semmit, hanem úgy tett; mintha aludnék.

Károly ur ekkor eloltotta a gyertyát s hozzát látott pokoli bosszujának keresztülviteléhez.

Előkereste a spárga végét, s elkezdte azt ránczigálni.

Zizegő hang, a szalma zizegése hallatszott; megint megrángatta a spárgát, s kéjesen leste a hatást, a mi nem is maradt el.

A kis menyecske felül... figyelt, majd ijedezve rebegett valamit.

Károly ur már megkezdte megsajnálani zsarnokát, de minden áron bosszút akart állni... még jobban kezdte ránczigálni a spárgát, s a szalma még jobban zizegett, — mit az asszony már tovább nem állhatva rémült hangon kiáltá;

— Károly! Károly! jaj! mi ez?

— Talán az egér, a mely reggel kiugrott a szekrényemből, felelt Károly ur rémítő nyugalommal.

— Jézus Mária! — sikoltott az asszony s ijedten rohant az urához, hogy annak keblén menedéket keressen az egér ellen.

Aztán ismét hallotta az egeret és felé rugott. Oh, jaj! e perczen lábába akadt a spárga s rögtön tisztában volt az egész egér történetével.

A történetek csak úgy jók, ha csattanósan végződnek.

No, ez a történet elég csattanósan végződött. Kérdezzék csak meg önök Károlyt.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 22. —

Fagypontról körüli hőmérséklet.

Éjjeli fagy.

Bous.

Havas eső.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szetküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetései és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyisint ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

H I R E K.

Október 22. Szombat. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Görög-keleti naptár (október 10.): Eulamp. — A nap két 6 óra 31 perczkor, nyugszik 4 óra 58 perczkor.

Külcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Október 23. Az aradi szabadelvű párt közgyűlése délelőtt 1/11 órakor a Krispin-teremben.

Október 25. Fogyasztási adók megváltása iránti tárgyalás délelőtt 9 órakor a városházán.

Október 25. Az 1848—49. évszázad honvédek tanácskozása délután 5 órakor a „Fehér Kereszt“-ben.

Október 30. A reformáció ünnepe.

Október 30. Az aradi honvédegyület közgyűlése.

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli kir. Felsője, f. évi október hó 9-én kelt legf. elhatározásával: S z i k s z a y János pécsi kir. tárvényszéki bírónak, saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából, az igazságszolgáltatás terén hosszú időn át teljesített hasznos tevékenységéért, legfelsőbb elismerését méltóztatott nyilvánítani.

— Arad város vízvezetéke. A vízvezetéki és csatornázási albizottság tegnap fejezte be tárgyalásait. Az albizottság buzgóága fogja lehetővé tenni, hogy a javaslatok már legközelebb a nagybizottság elé terjesztetnek. Tegnap a szabályrendelet letárgyalása után a vízvezetéki szerződés módoszatai állapították meg. Az albizottság a jövő hét folyamán a vállalkozókkal fog érintkezésbe lépni.

— Az új pénz Mint értesülünk, holnap közölni fogja a hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét az új husz koronás aranykereset forgalomba bocsátása tárgyában. A husz koronások már a jövő hét elején kaphatók lesznek a pénzbevaltó hivatalnál.

— **A vármegyei gazdasági tanácsok.** A földmívelési miniszter — mint értesülünk — fel fogja hívni a gazdasági egyesületeket a mező gazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat tárgyalása előtt, hogy már idejekorán intézkedjenek a gazdasági képviselő megalkotásáról. Erről a törvény IX-ik fejezete intézkedik. Már most itt az ideje, hogy a törvényhatóságok és rendezett tanácsú városok a törvény értelmében megállapodásra jussanak és vagy a vármegye gazdasági tanácsába lépjenek, vagy külön gazdatanács alakításáról gondoskodjanak.

— **Uj jogtudor.** J o ó Béla aradi rendőrfogalmazó Kolozsvárról sikerrel tette le a jogtudori szigorlatot.

— **Arad és a színészet jubileuma.** Az erdélyi magyar színészet 100 éves fennállásának tünnepe november 10., 11. és 12. napjain ünnepli meg Kolozsvár. Az ünnepélyre Arad város képviselőjében Salacz Gyula polgármester és Institoris Kálmán főjegyző utaznak át. Mint értesülünk az aradi színtársulat is ünnepi előadásra készül, mely alkalommal katonai „Bankbánc”-ja kerül előadásra.

— **Az újabb aradi koleraeset.** Általános feltűnést keltett tegnap egy hirtelen haláleset. A dolog közbeszédtárgyát képezte városzerte. Kávéházakban, vendéglőkben csak ez eszt forgott szájon, s mindenki rémületen emlegette, hogy kitört a kolera, mely eddig még érintetlenül hagyta Arad területén a lakosságot. A dolog pedig úgy történt, hogy egy Beck Mari nevezetű, 15 éves cselédleány még tegnapelőtt teljesen egészségesen feküdt le. Sem viselkedése, sem arcza nem árulta el betegséget vagy éppen közeli halálát. S reggel, midőn gazdája, Bergonczy Ágost a cselédszobába ment, hogy tulsóká alvó cselédjét felköltse, a leányt ágyában halva találta. Az eltorzult vonásokból következtetve, kolerabetegedést gyanítottak. — A cseléd gazdája azonnal orvosért küldött, ki a haláleset okául a szívszélhűdést konstataálta. Így tehát a rémület teljesen alaptalan, mert a kellő óvintézkedések távol tartják városuntól a veszélyes járványt, mely valószínűleg érintetlenül is hagyja a környéket.

— **Változások a csanádi klerus körében.** Dessewffy Sándor püspök Annau Mihály plébánost Józseffalváról Kis-Teremiára, Eis ele Edét Rudolffgnádról Csátadra helyezte át. A püspök plébánoshelynököknek kinevezte: Zablár Józsefet Vingára, Eis ele Ferencet keresztiesi plébánoshelynököt Torontál-Bresztovácra, Seitz Mihályt keresztiesre, Stari Gusztávot Józseffalvára, Kolesar Józsefet Szarcsavára és Schinger Józsefet O Bébara. Galler Kristóf temesvár-belvárosi káplánt a püspök a szegedi kath. tanítóképezdehez hely. tanárnak nevezte ki. — Athelyezettek a következő káplánok: Vagács E. Mericzfalváról Resiczára, Michon M. Temesvár-Gyárvarosból Szeged-belvárosba, Sulyok István Temesvár-belvárosba, Niedermayer Antal Zombolyáról Földeákra, Kögl Béla Temesvár-Józseffalváról Zombolyára, Hemmen Ferenc Uj-Aradra, Volk Mihály Uj-Aradról Temesvár-Józseffalvárba és Biber Béla Bakováról Temesvár-Gyárvarosba.

— **A difteritisz terjed.** A difteritisz járvány megint növekvőben van. Tegnapelőtt és tegnap 4 új betegedési esetet jelentettek be a tisztii orvosi hivatalban. Az óvintézkedéseket a legszélesebb körökben megtette a hatóság.

— **Magyar hirlapirodalom.** A pénzügyi bizottság tagjai között ma osztották ki a kereskedelmi miniszter jelentését, amelyben a magyar hirlapforgalomról a következők foglaltatnak: Magyarországon a múlt évben 61.9 millió hirlappéldány kelt el, tehát 43 százalékkal több, mint az előző évben. Ebből a postán belföldre 58.6, külföldre 2.6 millió példányt szállítottak, külföldről 6.6 millió példány jött be. Magyarországon 733 hirlap és folyóirat jelenik meg; ezek közül 490 magyar, 33 magyar-német, 11 német, 1 ma-

gyar-horvát, 44 horvát, 12 tót, 16 szerb, 15 oláh, 4 olasz, 3 francia és 1—1 orosz, német-horvát, bunyevác és héber nyelven jelenik meg. Politikai tartalma volt 104, helyi-érdeki 231, szépirodalmi 66, szaklap 313, élelzap tizenkilencz. Legjobbán szaporodtak a magyar lapok, melyek 1890-hez képest 33-al szaporodtak, a magyar-német lapok 12-vel, a németek 4-el, a másnyelvű lapok vagy csak egygyei, vagy éppen nem szaporodtak. Sajnos azonban, hogy a példányok száma nem mutat ily kedvező emelkedési arányt, mert míg 1890-ben 463-féle magyar hirlapot és folyóiratot 35,268,906 példányban szállítottak, tavaly azok száma 491-féle ujságból sem tesz 35,585,542 példánynál többet, holott a német lappéldányok száma 11.6 millióról 13.1 millióra emelkedett. A tót és oláh lapok példányszáma kisebb volt, ellenben a horvát, szerb és oláh lapoké, ha nem is szerfelett, de mégis emelkedett 1890-hez képest. A magyar hirlapok példányszáma csak 316,000-el, ellenben a németeké 1,577,000 szaporodott, ami mindenesetre oly adat, mely gondolkozásba ejthet bennünket, főleg ha figyelembe vesszük hogy az ausztriai hirlapbéllyeggel bejött példányok száma is 1,442,000-ról 1,727,000-re emelkedett egy év alatt.

— **Az aradi löverseny.** November hó 6-án — mint már jeleztük — a magyar lovaregylet löversenyt rendez Aradon, melyen a budapesti versenyistálló jobb lovai fognak gyepre kerülni. A nevezések már szépen folynak s e hó 23-ára, a mikor a nevezés határideje lejár, harmincz nevezésre van kilátás. Az érdekes löverseny rendezőségének élén Károlyi Gyula gróf, az ismert nevű sportsman áll.

— **A lövölde bezárása.** Az aradi polgári lövészegylet rendes évi zárlövészetét f. hó 22. és 23-án fogja megtartani. A zárlövészet mindkét napon reggel 8 órakor veszi kezdetét s tart egész estig. Azután bezáródnak a lövölde kapui, s elnémulnak a vidám puffogtatások a sportkedvelők nagy szomorúságára. Taszszal aztán annál nagyobb örömmel kezdik meg az új szezon.

— **Előléptetett felekezeti tanítók.** Az aradi görög-keleti román hitközség egyházbizottsága és iskolaszéke Moldován József pernyávi és Oltyán Mihály ségai tanítókat előléptette s egyben előbbi a belvárosi, utóbbi a pernyávi felekezeti iskolához osztotta be.

— **Az épülő Arad.** Ujabbán Balcsó Antal Vécsey-utca 12 sz. a. földszintes utcai lakház, Argyelán Krisztina Sár-utca 11 sz. a. földszintes utcai lakház építésére nyertek engedélyt, Kotsis Lajosnak pedig megengedteték, hogy Béla-téri cementgyárát kibővitse.

— **Arad bõrparosaihoz.** A nagyméltóságú cs. és kir. hadügyminiszteriumnak f. é. 1824. számú hirdetésményével kiíratott a pályázat a közös hadsereg azon bõrnemű szükségleteinek szállítása iránt, melyek az 1893. évre a kisiparnak lettek fenntartva. — Felhivatnak az aradi ipartestület mindazon tagjai, kik e szállításban részt venni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat az ipartestület titkári hivatalánál a délelõtti hivatalos órák alatt (8—12 közt) jelentsék be. Ugyanott a közelebbi feltételek felõl felvilágosítást nyerhetnek. Aradon, 1892. okt. 21. Az ipartestület elnöksége.

— **Tüntetés egy lapszerkesztõ ellen.** Nagy-Váradról írja levelezõnk, hogy a jogakadémiai itjuság tegnap tartott ülésében 104 jogász közül 80 szavazott arra, hogy Ardelean Jusztint, a „Vulturul” szerkesztõjét (arad megyei fiu, kiszindiai) aki negyedéves jogász, a jogászolvasókör segély-egyletébõl kizárják. Ardelean kizáratásának az volt az oka, hogy a „Vulturul”-ban állandóan izgat a magyarság ellen.

— **Dezinficiált handlék.** A járványrendészeti szabályrendeletek pótlása van tervben. Ugy halljuk, hogy a rongyeszedõ-ipar szabályozását is keresztül viszik ebbõl az alkalomból, mert a nyers birka nyulbõr és tollakkal való taluzás egyébkör is veszélyesek, nemcsak kolera idején. A kormány elrendeli, hogy minden ambuláns rongyeszedõt, ha egy-egy faluba érkezik, áruival együtt azonnal fertõltetni kell.

— **Aristomba zárátja az urát.** Valóban ritkaság számba megy a mai világban, hogy a vó-

n a g y o n szeresse az anyósát, vagy legalább ritkaság számba megy, hogy ez a nyilvánosság elé is kerül. Tegnap reggel ilyen érdekes jelenet játszódott le a rendõrség elõtt. Szép, fiatal, kigyult arcú asszony áll a kapitány ur elé s zokogva panaszozza el, hogy vége a boldogságának.

— Hát miért?
— Az uram nem szeret.
— És miért?
— Az anyámat magunkhoz vettük õt szerette meg.

— Honnan tudja?—kérdi maliciózusan a kapitány.

— Hiszen rajtavesztettek, mikor ölelték, csókolták egymást.

A szegényt asszonyt megvigasztalták; örüljön rajta, hogy az ura szereti az anyósát. Egyben pedig szívügyekbe — sajnos — nem avatkozhatik a kapitányság.

— Dehát kapitány ur, legalább csukná áristomba az uramat, hátha ott kiábrándulna.

Hanem ebbõl sem lett semmi.

— **Nincs kelera makón.** Mult héten nagy izgalomban tartá a várost Vajda Mihály kolera-megbetegedési esete. Vajdának „hagyatékat” felküldték Perzik dr.-hoz, a bakteológiai intézet igazgatójához, aki azt konstataálta, hogy nem koleras betegedés volt az Vajdán. Makón most nagy az öröm és ezt mind Vajda „hagyatékanak” köszönhetik.

— **Rebellesek.** Ez alatt a czim alatt irtuk meg, hogy Frank Vilmos csehországból idezakadt kőfaragó mester a legényeivel rendszeresen üzi a gabnateri korcsmákban a duhajkodást s legutóbb széles jó kedvében Alázatos János korcsmárosot verte el feleségestõl. Ezért a részeg fõvel elkövetett jeleskedéseért a kihágási bíró Frank Vilmos mestert, Racsan János és Drasztil Ferdinánd nevű segédeivel együtt fejenként 4—4 napi elzárásra és 20—20 frt pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet minden esetre le fogja hűteni a rebellesek harozai kedvét.

— **A kedélyes Makó.** Makó város képviselõtestülete — mint tudósítónk írja — minapi közgyűlésén a városi tisztviselõk fizetésemelésére vonatkozó javaslatot leszávazta. A közgyűlés ezenkívül a belügyminiszternek a barak-kórház építését elrendelõ végzését tárgyalta, amelyre nézve azt a határozatot hozta, hogy „ha a miniszternek barak-kórház kell, építsen magának”

— **Pályázatok.** A nagyszentmiklós kir. jbiróságnál aljegyzõi állásra, 2 hét alatt. A pécsi kir. törvényszéknél bírói állásra, 2 hét alatt. Az ujkéri (Sopronmegye) III. oszt. postahivatalnál postamesteri állásra, 3 hét alatt. Az andrásfai (Vasmege) III. oszt. postahivatalnál postamesteri állásra, 3 hét alatt. A nagyszalontai (Bihar vármegye) I. oszt. posta- és táviradahivatalnál postamesteri állásra, 3 hét alatt. Az eperjesi kir. törvényszéknél aljegyzõi állásra 2 hét alatt.

SPORT.

— **Az arad-mácsai kopofalka vadásztársaság** jövõ heti vadászataira találkozás:

24-én Kurticsi erdõ.

25-én Kicsõ major.

26-án Ella major.

27-én kurticsi-ötvenesi határon

28-án Vásárhelyi csárda.

29-én 90 számú õrház.

Színház.

A színház mûsora:

Október 22. (Szombat) A suhanoz, operette.

Október 23. (Vasárnap) Délután Uff király, operette, este Bukow.

Október 24. (Hétfõ) Bolondok háza, bohózat (elõszõr.)

A saint-cyri kiasszonyok.

— Október 21. —

Tegnap id. Duma Sándor sziporkázó szellemü „A saint-cyri kisasszonyok” címü 5 felvonásos vigjátéka ment kiválóan jó, gördülékeny elõadásban.

Maga a darab telve kedélyes helyzetekkel, egyike azoknak a hosszuszületü vigjátékoknak melyekben Duma ragyogó szelleme fényesen megnyilatkozik. Hisszük, hogy a darabot még fogjuk látni a repertorion.

Az elõadás a legjobb volt, melyet eddig-

elé a saisonban láttunk, G o t h (Aujon herceg) igazolta előnyös véleményünket, melyet debutja alkalmából felőle elmondottunk.

H a r a s z t i Hermin (Charlotte) töle megszokott izléses alakítást nyújtott. Szerepének minden részét bájos közvetlenséggel játszotta meg.

T á r n o k i Gizi (Lujza) ennivaló jelenéség volt. Úgyesen s kedvesen alakított.

P e t h e s (Saint-Herem) rokonszenves alakítást nyújtott. Mindvégig hatásosan társalgott s lekötötte az érdeklődést.

B ó n i s (Dubonloy) kitünően volt disponálva. A vigjátékban teljesen kifogástalanul állotta meg helyét.

A keret jó volt. A darab és az előadás nagyobb közönséget érdemelt volna meg.

(G.)

— Ismét darabváltozás, A b o i s s y ö o s z o r k á n y mára hirdetett előadása megint csak elmaradt s helyette a S u h a n c z kerül színre.

IRODALOM.

— Irodalmi esemény számba megy a „Magyar G é n i u s z”-nak legújabb száma. Páratlanul áll még a külföldi szépirodalmi lapok között is e szám, ugy a szövegnek magas irodalmi értéke, gazdagsága és aktualitása, valamint a gyönyörű illusztrációk egész sorozata által. Legelső helyen kell kiemelnünk, hogy a „Magyar G é n i u s z” jelen számában kezdi meg G o n d a Dezső „Agnes” című nagy érdekű regényét. Gonda Dezső a legkiválóbb magyar novellisták egyike s elbeszélői fényes tehetségét ez érdekfeszítő regényben pazaran csillogtatja. A mese érdekes szövegét egyesíti a lélektani elemzés bravurosságával, a jellemek hű rajzát az események rohamosságával. Megragadó érzelmeivel, gyönyörű magyaros nyelvezetével, plasztikus leírásával olyan reményirónak mutatkozik, a ki hivatva van helyet foglalni a legelső között. Ugyancsak e számban nyitja meg a „Magyar G é n i u s z” „Orvosi szalon” című rovatát, melynek vezetéséhez sikerült megnyernie az orvosi és irodalmi körökben egyaránt nagybecsült orvost és író, F e l e k i Sándort. dr. A „Magyar G é n i u s z” a legszebb, legfényesebb, de e mellett a legolcsóbb hetilap, melynek előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Aradutca 8. sz.

Törvénytörvények.

— A gyaláni bíró gyilkosa. Olvasóinknak élénk emlékében van az a bestiális kegyetlenség, melylyel Hatyika Juon gyaláni bírót 1889. május 9-én egy cigánykaraván meggyilkolta és kifosztotta. Az egész ország bünesetei között nevezetes volt ez, rejtélyes sötét hátterével. A gyilkosok egy részét el is fogta a csendőrség. Tizennégy cigányt a bíró miatt a szamosújvári fegyházban nehéz bilincsek között. De a főbűnöst, Kovács Jánost, a vajdát nem sikerült elfogni, feltalálni. A mi nem is volt olyan különös dolog, lévén emez időben Kovács Juon furtangos lopásokért az a r a d i b ő r t ő n foglya és ott hitták vala Bocz Gyurinak. Mert egy nomád Somoskeői volt ez a Kovács Juon. Eddig fel van derítve hogy öt név alatt ismerték a vándorló cigány törzsek, öt családban házasodott és egész generáció csokol az öt törzsen kezét az édes apjának. Az öt nevű cigányt végre mégis csak leleplezte a csendőrség. A törvénytörvény életfogytiglani fegyházra ítélte, ez ítéletet a kir. tábla is helybenhagyta. Tegnap délután érkezett le Nagyváradra a kuria ítélete, mely szerint az ítéletet megerősítette.

VEGYESEK.

— Gazdag nászajándék. Morvaországból írják, hogy fényes esküvő folyt le a Kravszka kastélyban W i d m a n n Antal gróf és az olasz származású Donna Gabriella Dénice del Principe de Frasso között. A vőlegény mesés értékű családi ékszert adott nászajándékul a menyasszonynak, amely egy nagy ébenfa ládába volt elhelyezve. Gyémánt nyakékek fekete végnélküli igazgyöngysor, mellük, smaragdok, rubintok, hajba való virágok drágakövekből, óriási smaragd-csattok, ru-

bin és gyöngy ékszerek, antik keleti ékszerek, hatsoros nagy fehér igazgyöngy, fülbevalók, karpereczek, lánczok és antik órák s számtalan drágaság került elő a „ládafiából.” És mintha még ezt sem tartotta volna elégnek a boldog vőlegény, két tele doboz valódi csipkét s egy mesés értékű kék rókaöpenyt ajándékozott szíve választottjának.

— Merénylet egy levélhordó ellen. Lipcsében tegnap reggel két ismeretlen ember egy königstrassei házban megtámadta K n ö f e l pénzeslevélhordót s elakarták tőle rabolni a pénzes tarsolyát. A levélhordó segítségért kiáltott, mire a tettesek elmenekültek. A pénzes tarsolyban nyolczezer márka készpénz volt.

— Nincs polgármester. Nemes I g l ó városában, mióta a rendezett tanácsú városokra a polgármesteri állást szabályozó törvény életbe lépett polgármestert nem kapnak. Akik megfelelő minőségű nyelven rendelkeznek, nem kapkodnak a díszes állás után. Már két ízben irtak ki rá pályázatot, a fizetést is 1500 frtra emelték fel; mind hiába. Idegent kapnánk eleget, de nem szabad alkalmazni. — Most már nem marad egyéb hátra, mint kötéllel fogni rá embert.

— Öngyilkos szobrász. Fiuméből táviratozzák, hogy C a v a z z u t i Luigi ismert nevű milanoi szobrász, a ki hét év óta Fiumében élt, tegnapelőtt örülesi rohamban üvegcsereppel fölívágta ereit és elvérzett. A szerencsétlen szobrász öngyilkossága Fiumében nagy feltűnést és mély részvétet keltett.

— A szemérmes Amerika. A Woman' s Christia Temperance Union nagy hatalom az Egyesült-Államokban: csupa szende hölgyek a tapjai, kik annál szendőbbek. minél korosabbak, és annál fáradhatatlanabbak minden dolgok üldözésében melyek nem szendék. A Madison-Square Gardenbe, ott volt egy szép Diana-szobor, persze még ó-görög divat sem öltözködve. A Woman' s Christia Temperance Union hölgyei megtiltották leányaiknak, unokatestvéreiknek, keresztgyermeküknek, hogy valaha arra felé járjanak s az urakat kikerülve, hogy a Diana-szobrot ki nem kerülték, leszárták mértéktelenül. Irattak ellene röpiratokat, újságcikkeket és tartottak miatta meetingeket. És a szobrot csakugyan eltávolították a békeség és a szemérmesség nevében. Elvitték Chicagóba, maj jó lesz a mezőgazdasági pavillon elé, ahová épen helyet is hagytak egy szobornak. Csakhogy Chicagóban is van „keresztény női mértéktelenség” egylet. Ennek elnöknője távirati értesítést kapott, hogy a rettenetes Diana Chicagóba érkezett. Az elnöki hölgy, egy rendkívüli terjedelmes asszony, azonnal gyűlést hívott össze. Kimondták, hogy egész Amerikát megbélyegeznék, ha ilyen szemérmetlen meztelenséget kiállítanak. Még azt sem kell megengedni, hogy a szobrot kicsemagolják. Ha pedig mégis kiállítanak, az egyesület kötelességének tartja, hogy e gyalázatosság megsemmisítésére minden módot és eszközt fölhasználjon. Az egyesület tagjai most felváltva örködnek a veszedelmes csomag fölött, hogy a mint azt felbontják, rögtön tiltakozó menetet szervezzenek és bejárták az egész várost.

Utolsó posta.

— október 21.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró, később Bokross Elek.

Jegyzők: Josipovich Géza, Eszterházy Kálmán gróf, Molnar Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Csáky Albin gróf.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Csáky Albin gróf felelni fog holnap Kemény Pál interpellációjára.

Következik

A honvédszobor bizottság meghívója.

Pogrányi József a lehető legszerencsétlenebb ideának tartja a Hentzi-szobor megkoszoruzását. Ez nem fogja a kiengesztelődést, a kibékülést előmozdítani, ellenkezőleg csak meghasonlítást fog szülni az egész vonalon. Ezért, de egyszersmind mert a nemzet érületét nem akarja, nem engedheti megsérteni,

a meghívót kéri tekintetbe nem venni és Eötvös javajelentésének elfogadását ajánlja.

Heckenast György nem a Hentzi megkoszoruzását, hanem emlékének eltávolítását sürgeti, de még ma. A miniszterelnök fejében a megfertőző eszmék egész járványára fajultak és még sem dezinficiáltatják.

Károlyi Gábor gróf. El kell küldeni a járványbizottsághoz!

Elnök Károlyi gróftól rendreutasítja.

Heckenast György reméli, hogy majd akad mód, melylyel ennek a járványnak végét vehetnek és nem is oly soká. Eötvös javaslatát pártolja.

Rohonczy Gedeon igazolja a jobboldal álláspontját, amely hazafias és igazságos. Hentaller Lajos áruháznak és becsületesnek mondja azt, aki Hentzit megkoszoruzza. Ez olyan ítélet, melyet az elfogultság és a pártszenevő sugall. A felfogásban lehet ellenzék, különbség, azért vagyunk emberek. Még azok is, akik 48-ban egy ügyet védtek, még Podmaniczky beszéde és Fornszek nyilatkozata az Egyetértésben és ellentéteket mutatnak, jóllehet a két térfin hazafiságában kételkedni már ezek multjunktól sincs joga senkinek. Szerinte olyan embert, aki Hentzit megkoszoruzza, kötéllel sem lehet Magyarországon fogni. Itt nem is Hentziről, hanem az elesett 400 osztrák katonáról van szó. Ő maga nem volt aradon és kezdetben, a leleplezés előtt helyeselte, hogy a katonáknak nem volt megengedve megjelenni az ünnepélyen, mert azt hitte mindenki, hogy ott a függetlenségi rendezők tüntetést rendeznek. Beismeri, hogy csalódott. Említette, hogy Hentzi szobrát helytelenül nevezik így.

Horváth Gyula: át kell telekkönyveztetni a névtelen osztrák katonák nevére!

Rohonczy Gedeon: és ha a közöshadsereg a király nevében megkoszoruzza a honvédszobrot, természetes, hogy mi is viszonzozzuk ezt. Helyesli a megkoszoruzást. (Helyeslés jobbfelől.)

Gulner Gyula azt tartja, hogy az ellenzék állásfoglalásának egyetlen indoka, hogy ők bírnak érzékkel a nemzet önérzete iránt. A honvédszobor bizottság programja, már alapjában is kihívó. A honvédszobor megkoszoruzásának ára van; ez a Hentzi szobor megkoszoruzása. Ennek a honvédszobornak leleplezési ünnepsége csak cím volt ahhoz, hogy a nemzetet a Hentzi szoborhoz vezessék. Nem számoltak a nemzet önérzetével. E nemzetnek nincs szüksége újabb kibékülési aktszura. Tagadják a kormányparton, hogy a Hentzi-szobrot akarnák megkoszoruzni. Mit akarnak hát tulajdonképpen. Ez a szobor hivatkozása a győztesnek a legyőzött nemzettel szemben. Kegyeletének szentélyébe a Hentzi-szobrot nem fogja bevenni soha! Tetszés és taps a bal és szélsőbalon.) Lovagiasságról szólnak? Hol maradt a lovagiasság az aradi szobor-ünnepélyről, hol Klapka temetéséről. A leleplezésből nem kegyelet ünnepe lesz hanem botrány. Nem vesz részt az ünnepélyen. (Tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Öt perc szünet volt, a mely után fel-szólt.

Kovács Albert a szőnyegen levő tárgyhöz akképen beszélt, hogy Szapáryt kritizálta. Azt mondja, hogy Szapárynak eddig államférfi működésében egyetlen dolgon, a százzakkal kötött megegyezésen kívül semmi vállalkozása sem sikerült s az az egy is olyan, hogy nem sok köszönet van benne. Ez az újabb ténye Szapárynak, a Hentzi-szobor megkoszoruzása sorakozik Szapárynak többi operációihoz, amely remélhetőleg osztozni fog amazok sorában és megmarad jámbor kísérletnek. Megkoszoruzhatja Szapáry Hentzit, de csak szuronyok között s úgy pedig aligha fogja az a koszoruzás a kiengesztelődést előmozdítani. Apponyi javaslatát pártolja s ha azt leszavaznák akkor az Eötvösöt támogatja. (Helyeslés a baloldalon.)

Sima Ferencz szólott ezután s szintén Eötvös javaslatát mellett beszélt.

Táviratok.

A szoborleleplezés elhalasztva.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) Az országos központi bizottság három órai tárgyalás után tudomásul vette a szoborbizottság programját; de ezt egy-egy behívandó honvéd országgyűlés elé fogja.

terjeszteni, mi által a leleplezés november 2-án nem lesz megtartandó.

Orkán a fővárosban.

Budapest, okt. 21. (Saj. tud. táv.) Az éjjel igazi orkán vonult el a főváros fölött. Különösen a Duna mentén dühöngött a szélvész és sok kárt tett a háztetőkben, az utcái lámpákban és ablakokban. De megromtatta a táviró vezetékeket s főleg a tűzjelző készülékekben esett sok kár. A fővárosi tőzoltó főparancsnokság intézkedett, hogy a táviró készülékek még a mai nap folyamán helyreállítsanak.

Az erdélyi színészet jubileuma.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) Szapáry Gyula gróf miniszterelnök ma a kolozsvári és kolozsmegyei képviselők küldöttségét fogadta, akik Hegedüs Sándor vezetése alatt az erdélyi nemzeti színészet jubileumát rendező bizottság megbízásából járultak a miniszterelnök elé, hogy átadják a meghívót ő Felsege számára s meghívják a miniszterelnököt is az ünnepélyre. A küldöttség azonkívül átnyújtotta a miniszterelnöknek a kolozsvári nemzeti színház államosítására vonatkozó emlékiratot. A küldöttség vezetője az emlékiratot a miniszterelnök jóindulatába ajánlotta, kérve annak alapos tanulmányozását és kedvező megoldását.

A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy a meghívót ő Felsege elé terjeszti s ha csak viszonyai megengedik, ő maga személyesen részt fog venni az ünnepélyen. Biztosította a miniszterelnök a küldöttséget, hogy a kolozsvári nemzeti színház jövőjére vonatkozó emlékiratot jóakarattal és alaposan tanulmányozni fogja.

Az ő Felsege meghívója pompás kivitelű barna selyembe van kötve s valósággal egyik remeke a kolozsvári könyvkötészetnek.

A kolera.

Budapest, október 21. (Saját tud. táv.) Ejjel óta ma delig a pesti barakkórházban 10, a budaiban 1, összesen 11 beteget vettek föl, s ugyanez idő alatt a pestiben 3, a budaiban 1, összesen 4 halálzás fordult elő. A betegek a következők: Major József napsz. (külső váci-ut 74), Zopf Jakab (Illes-utca 23), Szücs György (uj dologházi kórház), Takács János (Hársfa-utca 6.), Lengyel József dologház), Róth Károly (Kálvária-utca 12.), Klein Róza (Védgát-utca 10), Kun Károly k.-váci-ut szükség-barak), V. A. (uj-kórház felvételi iroda), Papp Mari (n.-diófa-utca 26.), Lukács Károly 14 éves napszamosfiu (kelenföldi vasut állomás).

A VI-ik kerületi járványbizottrág utóbb tartott raziái alatt arra a tapasztalatra jutott, hogy kellő helyiségek hiányában lehetetlen valamennyi zsufolt lakást kiüríteni. A bizottság ezért kényszerítésből megtört ugyan néhány szállást, melyekben a megengedetnél nagyobb számban laknak, azonban ezeknek kellő tisztántartására, szellőztetésére és fertőtlenítésére állandóan felügyel.

A napokban Balassa-Gyarmatról is kolera hírek érkeztek. Ezekkel szemben a közügyi járványbizottság elnöke hivatalosan megczáfolja a teljesen alaptalan hirt. Balassa-Gyarmaton eddig egyetlen koleraeset sem fordult elő.

Több háztulajdonos az ismételt figyelmeztetések dacára sem tartja nyitva a kapukat

s többé-kevésbé elhanyagolja a köteles fertőtlenítést. Egyes kerületi járványbizottságok épen ezért felkérték a rendőrkapitányságokat, hogy közegeik által minden tapasztalt mulasztást azonnal jelentessenek be, a kellő büntetés kiszabhatása végett.

A belga kiállítás.

Brüsszel, október 21. (Saj. tud. táv.) A kormány véglegesen hozzájárult a tervhez, hogy Brüsszelben és Antwerpenben egyidejűleg rendeztessék a kiállítás.

A harc Dahomey ellen.

Páris, október 21. (Saj. tud. táv.) D o d d s ezredes táviratban jelenti, hogy csapatai nem elégségesek arra, hogy a dahomeyeknek hadállását a Kató folyam tulsó partján megtámadhassa. Ennek folytán bevárja az erősítések beérkezését. Behanzin király összes hadseregét a főváros és a Kató folyam közötti területen pontosította össze.

Toulon, okt. 21. (Saj. tud. táv.) A kormány elrendelte, hogy Dahomey részére készen tartassanak megerősítő csapatok.

Közgazdaság.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

— október 21.

(S. ss.) A mai hetivásáron lanyha irányzat, csekély behozatal és kedvezőtlen vételkedv mellett elkelt:

600 mmázsa buza 6 frt 80 krtól 7 frt 15 krig.

50 métermázsa rozs 5 frt 60 krig.

500 mmázsa új tengeri 3 frt 40 krtól 3 frt 50 krig.

100 métermázsa ótenger 4 frt 20 krtól 4 frt 30 krig.

50 mmázsa árpa 5 frt 10 krtól 5 frt 20 krig.

— A szőlővesszők szedéséről. Az oltáshoz szükséges szőlővesszők szedése kezdetét vette. A jelenlegi szőlőkultúra már nem hajlik a régihez vissza, s ép ezért nem is szükséges az oltóvesszőket ősszel szedetni, Legjobb ősszel a vesszőket lehuzva befedni. Ezzel el van érve, hogy a vesszők nem lesznek fagyásnak sem pedig beszáradásnak kitéve s tavasszal a legfrissebb állapotban vehetők elő az áprilisi oltás megkezdésekor.

Szeszüzet.

— Október 21. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51.—, kicsinyben 51.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, okt. 21. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	10) kleramm frt
B u z a	bánsági	szilárd	7.40 — 7.95
	tiszavidéki	"	7.50 — 8.20
	pestvidéki	"	7.45 — 8.15
	fehértmegyei	"	7.45 — 8.15
	bácskai	"	7.50 — 8.05
	észak-magyarországi	"	"
R o z s	—	szilárd	6.55 — 6.80
Á r p a	takarmány	lanyha	5.30 — 5.50
	égetni való	"	5.70 — 6.20
	sürfűzdei	"	6.40 — 7.50
Z a b	—	szilárd	5.65 — 5.90
T e n g e r i	bánsági	szilárd	4.80 — 4.85
	másnemű	"	4.75 — 4.80
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	11.30 — 11.75
K ö l e s	—	szilárd	4.75 — 5.—
B u z a	tavasza	szilárd	7.45 — 7.48
	junius 1892	"	7.76 — 7.78
T e n g e r i	máj.-jun. 1892	lanyha	4.82 — 4.84
	szept.-okt. 1891	"	5.14 — 5.06
Z a b	Bpest sz. tavasz	lanyha	5.43 — 5.44
	" " őszre	"	5.88 — 5.70
K á p o s z t a - r e p c z e	—	aug.-szept. 1891	lanyha

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Október 21. —

Gabnaneműek: Tiszta buza legnehezebb 7 frt 20 kr, közép 7 frt — kr, kétszeres legnehezebb 6 frt 60 kr, közép 6 frt 50 kr, rozs legnehezebb 6 frt 80 kr, közép — frt — kr, árpa legnehezebb 5 frt 10 kr, közép 5 frt — kr, zab legnehezebb 5 frt 40 kr, közép 5 frt 20 kr, retek repce legnehezebb — frt — kr, kukorica 3 frt 80 kr 100 kilónként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden

Budapest, 1892. október 21.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	111.95
Magyar papírjárdék 5%	100.45
Magyar vasuti kölesön	120.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánáti földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánáti földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyereménysorsjegy-kölesön	146.—
Tiszassabályozási és szegedi sorajegy	139.—
Osztrák járdék papírban	96.25
Osztrák járdék ezüstben	96.—
Osztrák járdék aranzban	114.75
18 0-ki államsorajegyek	140.25
Osztrák-magyar bankrészvény	980.—
Magyar hitelbankrészvény	357.—
Osztrák hitelintézet részvény	310.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleondor)	9.51

Szerkesztői üzenet.

— H. B. (Kisjenő) A lapot megindítottuk. Kérünk minél több tudósítást; sürgős esetben express-levélben. Üdvözlöt!

Aradvárosi

Évadbérlet
22. szám.



színház.

Havibérlet
22. szám.

Szombaton, 1892. évi október hó 22-én:

A s u h a n c z.

Eredeti operette 3 felvonásban. Bayard és Vanderburch után megzenésítte Konti József.

SZEMÉLYEK:

Özvegy Meunierné Gondáné.
Eliz. unokája Pósfay Ella.
Józi, unokája Somlóné.
Bizot. ezek gyámja Szikla.
Morin, nyugalmazott tábornok Csátár.
Emil, fia Gergely.
Morin báróné, a tábornok sógorasszonya Kiss Berta.
Durand, fűszeres „a golyához” Nyilasi.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

N y i l t t é r . *

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

798 2—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

783—892. gazd. sz.

780 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város részére 1893-ik évben szükséges olaj és gyertya, valamint üveges és köteles munkák és végül papírneműek szállítása iránt f. évi október hó 24-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az olajnál kilogrammonként 14 kr., a gyertyánál 500 grammos csomagolásban 1 kilogramm 80 kr., a többi cikknekél árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő a világítási anyagoknál 50 frt, a papírneműeknél 150 frt, a többiekénél pedig a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső

aljegyző.

M. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzletvezetősége.

1481 | 92. sz.

797 1—3

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzletvezetősége a vonalai részére 1893 évben szükségelt 22600 drb II. rangú tölgy. telített, vagy telítetlen bükk talpfa szállítására mely mennyiségből 15 százalék ütközési talpfa szállítandó, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A talpfa 1893. évi febr. 1-től, szeptember hó 30-ig egyenlő havi részletekben szállítandók be.

A részletes pályázati feltételek szerint szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi november hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. sz. I. ö. ajtó) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bánatpénz pedig 1892. évi november hó 14-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál leteendő le.

A részletes pályázati és szállítási feltételek az üzletvezetőségnél betekintheők. A részletes pályázati feltételek a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen a szállítási feltételek készpénz lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárból (Andrássy-ut 73. szám) megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bír.

Budapest, 1892. október hó.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége.

26158 | I. szhoz,

785 1—3

Pályázati hirdetmény.

I. és II. rangú talpfa szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1894. évre szükségelt mintegy 35700 darab első és 17000 drb másodrangú talpfa szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

A talpfa 5 százalékanak ütközési, 95 százalékanak pedig közbelső talpfa kell lennie. Ajánlható tölgy és telítetlen vagy telített bükk-talpfa. Ha telített bükk-talpfa ajánlatik, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy szükségletét tetszése szerint tölgy vagy bükk-talppal fedezhesse, hogy a kiirt mennyiséget 25 %-al felemelhesse vagy leszállíthassa.

A talpfa 1893 évi február hó 1-étől szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben szállítandók be.

A pályázati feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők s a budapest-déli üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek szintén megtekinthetők valamennyi üzletvezetőségnél de csak készpénz fizetés mellett szereshetők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárában (Budapest, Andrássy-ut 73/75.)

Az általános szállítási feltételek 1 példány

25 kr, a különleges szállítási feltételek 1 példány 15 kr.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. évi november 15-én déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz pedig november 14-ének déli 12 órájáig teendő le, a budapest-déli üzletvezetőségnél.

Budapest, 1892. október hó 12.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak igazgatósága

133893 C. Y. szám.

799 1—3.

HIRDETMÉNY.

(Uj katona menetdíjak életbeléptetése a csatlakozási forgalomban.)

Folyó évi november hó 1-vel a következő díj-szabási pótlékok lépnek életbe:

1.) I. pótlék a f. é. január hó 1-től, a cs. kir. államvasutak állomásaival való közvetlen személyforgalomban érvényes díjszabáshoz.

2. II. pótlék az Ausztria-Magyarország és Bosznia közötti közvetlen személyforgalomban 1892. évi február hó 1-től fennálló díjszabáshoz.

3.) II. pótlék a szab. osztrák-magyar államvasutársaság állomásaival való közvetlen személyforgalomban 1892. április hó 1-től érvényes díjszabáshoz.

Ezen pótlékok megváltoztatott katona menetárakat tartalmaznak. A pótlékok egyes példányai a részes vasutak igazgatóságánál 10 kr-ért kaphatók. Budapest, 1892. október hó 13-án.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak

133314.

Hirdetmény.

A magyar és osztrák vasutakon érvényes közös díjszabási határozmányokhoz (díjszabás I. rész) XI. pótlék életbeléptetése.

A magyar-, osztrák és közös vasutak (a cs. kir. szab. déli vaspálya társaság kivételével a cs. és kir. Bosznia vasut és a banyaluka-doberlini cs. és kir. katonai vasut vonalainak területén az 1887. évi szeptember hó 1-től érvényes, a gyors- és teherárak, valamint élő állatok, járművek és hullák szállítására nézve közös határozmányokat tartalmazó díjszabáshoz (I. rész) folyó évi november hó 1-én a XI. pótlék lép életbe, mely az áruk szállítására érvényes általános határozmányokra és az áruosztályozásra vonatkozó módosításokat és kiegészítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályába valamint a többi részes vasutigazgatóságnál szereshetők meg, Budapest, 1892. október 10-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága egyszersmind a részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetőség.

23385. sz.

720 3—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1893. évi február hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1896. évi február hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdetetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie, a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán levő vendéglői üzletre 23385. számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1892. évi november hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához címezve posta útján térítve vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapest 1892. november hó 2-án déli 12 óráig leteendő vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó s a névértékét meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és ke-

reskedelmi osztályában (külső kerepesi-ut II. ház II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők miert is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott qérosszagra, szabadon választhasson.

Budapest, 1892. szeptember 15-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége.

15883 | I. szám.

781. 3—3.

Pályázati hirdetmény.

(talpfa szállítása iránt.)

A miskolci üzletvezetőség vonalaira 1893. évre 8500 db. ütközési és 97050 db. közbelső I. rangú, 4200 db. ütközési és 47100 db. közbelső II. rangú talpfa van szükség, melyek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

Ajánlható tölgy vagy telített és telítetlen bükk talpfa. Ha telített bükk-talpfa ajánlatik a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

A talpfa 1893 évi február 1-étől szeptember végéig egyenlő havi részletekben szállítandók.

A szállítási feltételekre vonatkozó határozmányok az összeg (25 és 15 kr) előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárból, a részletes pályázati feltételek pedig üzletvezetőségünkől díjmentesen megszerezhetők.

Az ajánlattevőkről feltételezik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket jól ismerik s abban foglaltakat elfogadják és tett ajánlatikkal az azokra vonatkozó határozathozatalig szóban állanak.

A szállításra kiirt mennyiségre vonatkozó ajánlatok lepecsételve a miskolci üzletvezetőség I. osztályához folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be ezen külczimmel: „Ajánlat talpfa szállítására 15883 számhoz”, a bánatpénz pedig f. é. november hó 14-jéig teendő le az üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

Miskolczon, 1892. október hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

12682 | 892.

786 2—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 78384 | VII. 11. sz. alatt kelt körrendelete alapján értesitem Arad város lakosságát, hogy a Budapest fő és székvárosban fellépett cholera továbbterjedésének megakadályozása érdekében a keresk. ügyi miniszter ur f. évi 68124. sz. rendeletével Budapestről a következő cikkek kivételét zárta ki:

1. Rongyok,
2. Ócska ruhák,
3. Használt ágyl,
4. Használt (mosatlan fehérneműek)
5. Ócska alattságok és kötelek.

6. Friss gyümölcs, friss főzelékeműek és friss zöldség, száraz főzelék (bab, borsó, lencse, rizs, stb.) nem esik tilalom alá.

7. Kaviár és halak, kivéven azon halakat, melyek légmentesen elzárt bádogszelenczékben bocsáttattak áruba.

8. Hus és egyéb nyers állati termények u. m. kolbász és hurka) kivéve a szalámit), nyers azaz friss és nem tökéletesen kiszáradt bőrök, kivéven a kiszáradtatokat), tej, vaj, turó és lágy sajt. préselt zsir, olvasztott zsir, (kivéven a szalonvát,) haj, szőr és serte toll, friss belek, ha sózva vannak is, tökéletesen száraz belek nem esnek tilalom alá.

Mosatlan gyapju, csontok s egyéb nyers állati hulladékok és végül rongyokba göngyölt bármely tartalmu küldemények.

Midőn tehát erről Aradváros lakosságát a jelen hirdetmény útján értesitem, egyidejűleg köz tudomásra hozom, hogy a fent jelölt s netán ide érkezendő cikkek a további intézkedésig a pályaudvaron visszatartva lesznek, a Budapestről érkezett s itt megszállt egyének pedig miként az a f. évi 12501. sz. a. kelt hirdetményben már közölve lett, 5 napig orvosi felügyelet alá fognak helyeztetni.

Kelt Aradon, 1892. évi október hó 13-án, a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Pécskai járási főszolgabírósgától.

2068 | 892. sz.

804 3-3

1796 | 1892.

803. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött és M.-Pécska, Ó-Pécska, Ó-Bodrog, Szemlak, Kis-Pereg és N.-Pereg községek területében Magyar-Pécska község székhellyel szervezett körállatorvosi állásra pályázat nyitattik.

A körállatorvos évi javadalma 600 frt, — nappali látogatási díj vénnyel együtt 20 kr, — éjjeli pedig 40 kr; — azon esetben pedig, ha a hasznos háziállat a körállatorvos lakására vezetetik, eljárás díja vénnyel együtt 10 kr.

A körállatorvost eljárásai alkalmával díjtalanul kiszolgáltatandó természetbeni fuvar illeti meg, melyet az illető község, vagy magán fél, a ki segélyét igénybe veszi, köteles kiszolgáltatni. A magánfelek részére kiszolgáltatandó bizonyítványokért 50 kr jár neki. Műtétek utáni díja pedig 50 kr. A körállatorvos köteles a községek tenyésztő házi állataira díjtalanul felügyelni és azokat gyógykezeltetni.

A választás folyó évi november hó 24-én d. e. 9 órákor fog hivatalomban megtartatni.

A pályázatok f. é. november hó 23-ik napjának d. u. 5 órájáig az alólírt főszolgabírósgához adandók be. Azontul beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

Pécska, 1892. évi október hó 16-án.

Vásárhelyi

főszolgabíró.

Hirdetmény.

Szeszes italok kimérési joggal összekötött és Ottlaka község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyvendéglő 1893. és 1894. évekre haszonbérbe adandó lévén, ennek nyilvános árverés utjáni biztosítására határnapul **folyó évi november hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája** Ottlaka község házához kitűzetik.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítettnek, hogy 175 forint kikiáltási ár 20 százalékát bánompénz gyanánt letenni kellend.

A feltételek az árverés napjáig a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Ottlakán, 1892. október 17.

Desseanu,
jegyző.

Fark Flóra,
II. bíró.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

22849 | I. sz.

806 1-3

Pályázati hirdetmény.

Talpfa szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége vonalain az 1893. évben mintegy 28,200 darab I-ső és 11.800 db. II-od rangu talpfa fog szükségeltetni, mely 1893. évi február hó 1-től szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben leszen beszállítandó.

Ezen talpfa szállítása a 129381 | 91. szám

alatti általános és a tölgy illetve bükk talpfa szállítására nézve fenálló 21987 | 92. sz. különleges szállítási valamint a részletes pályázati feltételek alapján eszközöndő, mely feltételek az üzletvezetőség I. osztályánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

A részletes pályázati feltételek az üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek pedig az összeg (25 és 15 kr.) előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtártól megszerezhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri és azokat elfogadja.

A talpfa 10%-ának ütközési, 90%-ának pedig közbenő talpának kell lenni.

Ajánlható tölgy is telítetlen vagy telített bükk talpfa.

Ha telített bükk talpfa ajánlatik, a telítési mód pontosan körülírandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy szükségletét tetszése szerint tölgy vagy bükk talpfaival fedezhesse, hogy a kiírt mennyiséget 20%-al felemelhesse vagy leszállíthassa.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. évi november 15-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályának főnökehez benyújtandók vagy posta útján beküldendők, a bánatpénz pedig f. évi november 14-ig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le.

Arad, 1892. október hóban.

Az üzletvezetőség.



83498/IV. 1892. sz.

Hirdetmény.

807 I-1

A temesvári m. k. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alant megnevezett helyiségekből alakított beszedési kör területén fizetendő bor- és söritaladó, a hus és cukorfogyasztási adó valamint a szeszitalmérési adó beszedési joga az 1893. évi január hó 1-től 1893 évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fenntartásával vagy anélkül is az 1894 és 1895 évekre is árverés útján haszonbérbe adatik. Figyelmeztetnek azonban az árverezni óhajtok, hogy ezen beszedési körben csak a fogyasztási és italadók valamint a szeszitalmérési adó beszedési jog adandó haszonbérbe, miért is a szesz kizárólagos italmérési jog bérletére ajánlatok egyáltalában el nem fogadtatnak és hogy a lentebb megnevezett községek csak egy beszedési körként adnak bérbe, hogy tehát egyes községekre tett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az árverésben részt venni óhajtok kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár tizedrészét (10%) készpénzben vagy elfogadható egyéb értékpapírokban (takarékpénztári könyvecskében) letenni. Írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak és azok a bánatpénzzel ellátva legfeljebb a szóbeli árverés kezdetéig lepecsételve ezen igazgatóság főnökének adandók át. Az írásbeli ajánlat 50 kros bélyeggel látandó el. A többi részletes feltételek a pénzügyigazgatóságnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Az első árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében (Temesvár-belváros nagykormányiszéki épület II. em. 11. ajtó) 1892. november hó 3-án, a II-ik november 4-én és a III-ik november 5-én mindig d. e. 9 órákor fog megtartatni.

A község neve	A lakosság száma	Kikiáltási ár 12 óra										Jegyzet					
		bor italadó		hus fogy. adó		cukor fogy. adó		sör italadó		szesz italmérési adó beszed. jog			Összesen				
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.						
Fehértemplom	9041																
Gajtaszol	367																I. árverés nov. 3-án
Duplaj	1049																II. „ „ 4-én
Ablian	190																III. „ „ 5-én
Grebenatz	2035																[delelőtt 9 órákor.
Jaszenova	2054																
Krmitza	2121																
Kusicz	2403																
O- és Uj-Palánka	1238																
Rebenberg	685																
Vöröstemplom	906	26412	65	10960	72	13313	98	33558	73	44531	80	128777	88				Ajánlatok csak az
Vracsevgáj	2327																egész beszedési körre
Baranistye	5988																lesznek elfogadva.
Deliblát	4060																
Dubovác	964																
Gája	1780																
Mrancsrák	4328																
Plosicz	1784																
T.-Kubin	5030																
Székelykeve	2510																

Temesvár, 1892. október hó 18-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Nyomtatott az „Aradi Hírlap” társaság” könyvnyomdájában.